

Кундеус О. М.,
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Дерейчук О. П.,
аспірант кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя

ПЕРЕДУМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

З огляду на власний тривалий досвід у бізнесі можемо підтвердити, що управлінський облік може функціонувати ефективно у підприємствах будь-якої галузі лише у випадках, якщо вище керівництво дотримується основних його цілей. При цьому основним фактором досягнення внутрішньої гармонії всередині підприємства є ефективна комунікація між керівниками, співробітниками та підрозділами, роз'яснення та дотримання посадових обов'язків підлеглих, уникнення непорозумінь, встановлення відповідальності кожного працівника за виконувану ним роботу. Управлінський облік допомагає менеджерам визначати рівні виконання завдань на основі результатів, досягнутих співробітниками, і відповідно приймати відповідні рішення щодо організації бізнес-процесів підприємства. Тому щоденно виникає гостра потреба в отриманні стислої, чіткої та достовірної інформації для отримання можливості оперативного реагування на взаємозв'язки між доходами та витратами з метою усвідомлення ефективності прийнятих управлінських рішень, що призвели до отримання таких результатів. Беззаперечно отримання раніше недостовірної інформації, її відсутність, або відсутність злагодженості та ефективного зворотного комунікаційного зв'язку між усіма ланками управління однозначно свідчить про відсутність повноцінного управлінського обліку на підприємстві. Для керівництва система управлінського обліку зменшує труднощі пошуку необхідної інформації та забезпечує швидкий спосіб визначення майбутніх фінансових ризиків, пов'язаних з діяльністю компанії, розрахунком планових

витрат, очікуваного прибутку та розробки більш широкої корпоративної та бізнес-стратегії. При цьому важливо, щоб стиль керівництва впливав на ступінь довіри, яка вибудовується в окремій групі, підрозділі або відділі, що безпосередньо впливає на ефективність кожного бізнес-процесу та в цілому діяльності підприємства. Отже, відсутність узгодженості в роботі всередині компанії, відсутність можливостей для кар'єрного зростання, непорозуміння між начальником і його підлеглими однозначно негативно позначається на загальному результаті діяльності компанії. На нашу думку, ефективна комунікація керівника із підлеглими – це перша умова отримання бажаного результату від цієї співпраці.

Інша складова успіху від ведення управлінського обліку – якість отриманої інформації. При чому якість в значенні, яке прийнятне у нашому розумінні включає в себе надзвичайно багато критеріїв, серед яких: достовірність, надійність, конфіденційність, доступність, періодичність, прозорість, чіткість, об'єктивність. Усі ці критерії можна описати одним наступним реченням. Актуальність інформації важлива в конкретний період часу, з використанням надійних способів її передачі з обмеженим колом доступу, чіткість викладу та зрозумілість вищим ланкам управління, регулярність у її формуванні та опрацюванні без приховування важливих елементів, навіть якщо вони спричиненні з вини певних осіб, формування інформації не на основі власних думок чи припущень окремого працівника, а лише із врахуванням істинної ситуації, яка сформувалася на підприємстві. Отже, якщо не будуть дотримані вище зазначені критерії отримати бажаний результат від побудови системи управлінського обліку буде важко. Особливо зважаючи на те, що державної регламентації та вимог до побудови управлінського обліку в Україні немає, то й відповідальність за це лежить виключно від управлінського персоналу, що має правильно сформувати перелік вимог та завдань, які ставляться до цієї системи, зважаючи на приналежність до окремих галузей економіки, видів діяльності, величини підприємства та взагалі стратегічних цілей створення цього підприємства.

Підсумовуючи мусимо зробити наголос на тому, що важливість формування системи управлінського обліку підприємства будь-якої галузі економіки зумовлена необхідністю пошуку шляхів для оптимізації своїх виробничих та бізнес-процесів, для економії необхідних виробничих ресурсів та максимізації свого прибутку. Слід погодитися із думкою вчених [1, 2, 3, 4], які досліджували принципи управлінського обліку, щодо необхідності застосування як загальноприйнятих принципів обліку, так і специфічних для отримання бажаного результату. Адже управлінський облік є основоположною складовою системи стратегічного управління підприємством в цілому, яка виходить далеко за межі бухгалтерського обліку, і призначений для забезпечення управлінців різних ланок інформацією для ефективного бізнес-планування, економічного аналізу та оперативного прийняття управлінських рішень.

Література

1. Корольок Т., Хомин П., Співак С. Особливості організації управлінського обліку в системі контролінгу. *Галицький економічний вісник*. No 4 (83). 2023. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.
2. Гавриленко Н. В., Грищенко О. В., Козицька Н. О. Застосування методичних аспектів управлінського обліку на підприємствах одиничного та дрібносерійного виробництва. *Економічні науки: Вісник ДНДІСЕ*. Дніпро: ДНДІСЕ, 2021. № 1 (03). С. 109–115.
3. Задорожний З.-М. В., Аверкин Я. Ф. Управлінський облік: особливості та принципи. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2019. № 1. С. 114–120. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/34474>.
4. Пугаченко О. Б., Зарудна Н. Я. Базові, специфічні, глобальні принципи управлінського обліку: склад і кількість. *Економічний простір*. 2021. № 172. С. 73-80. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/172-13>.